

מטעמי תורת זילים

פרשת חיי שרה – תיקונה של שרה אמנו

אברהם אבינו שלח את אליעזר להביא אשה לבנו יצחק שנאמר "ויאמר אברהם אל עבדו יצחק ביתו המשל ככל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי: ואשבעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הפגעי אשר אנכי יושב בקרב: כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כד, ב-ז). אליעזר קיים את שליחותו וחזר עם רבקה. יצחק אבינו הביא אותה אל האהל שהיתה גרה בו אמו ובאותה השעה חזרו להיות שלשה ניסים שהיו בזמן שרה נר שבת דלק מערב שבת לערב שבת, הברכה היתה מצויה בעיסה, והענן היה קשור לאהל. ובדבר הזה נעשתה רבקה דוגמת שרה שנאמר "ויבאה יצחק האלה שרה אמו ויצחק את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו" (בראשית כד, טז).

יש להתבונן, מדוע דווקא שלשת הנסים הללו של הנר העיסה והענן היו אצל שרה? ומדוע הם כולם חזרו עם בואה של רבקה לאהל של שרה?

הנחש הקדמון החטיא והכשיל את חוה והטיל בה זוהמא

כאשר הקב"ה יצר את חוה הוא עשה שיזופיה יהיה יותר מכל הנבראים והביאה לפני אדם הראשון שנאמר "ויגן ה' אלקים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם" (בראשית ב, כב) (וזהו פרשת בשלח דף נה ע"א ד"ה רבי יצחק אמר). יופיה של חוה היה רב כל כך, עד שהבריות לא היו יכולים להסתכל בה ואפילו לא אדם הראשון (וזהו פרשת קדושים דף פג ע"ב ד"ה יותנין שפירו דאדם רעיא מהימנא). אז הלך הס"מ ורכב על גבי הנחש הקדמון (שפתי כהן על התורה/ פרשת חיי שרה ד"ה יצחק העבד עשרה גמלים/ מפרקי דרבי אליעזר) **שהיה נראה כדמותו של הגמל** (יבראשית רבה י"א אות א, וזהו פרשת בראשית דף לה ע"ב מהמטוט הוזהר סימן לו, 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יג ד"ה הקנאה והתאוה והכבוד, 'ספר הבחיר' לר' נחמיה בן הקנה בסוף הספר אות ר' ד"ה שאלו תלמידי, 'שפתי כהן על התורה/ פרשת חיי שרה ד"ה יצחק העבד עשרה גמלים/ מפרקי דרבי אליעזר) **היות שצוארו היה ארוך וכאשר הוא הילך על רגליו היה גופו מתקמט עולה ויורד כמו חטוטרת של גמלים, מתוך ריכוזו הרה** (יודיל' בפירושו על 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יג ד"ה והיה דמותו כמין גמל). **וכשראה הנחש הקדמון את חוה הוא חשק בה** (מגלה צפונות/ חלק א למחבר 'שבט מוסר' פרשת לך לך דף לו ע"א ד"ה אמנם נראה בבית) **וביקש להרוג את האדם הראשון על מנת לקחתה לעצמו** (ישמו אברהם לר' אברהם פאלאגיי מערכת א אות ז).

הנחש דיבר עם חוה ונתן לה עצה לאכול מעץ הדעת "כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים ידעי טוב ורע" (בראשית ג, ה) (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש על חוה). **ומטרתו היתה שאדם הראשון גם יאכל מהעץ ואז ימות כפי שנאמר לו "כי ביום אכלך ממנו מות תמות"** (בראשית ג, ז) **ואז הוא יישא את חוה אשתו** (ברכת טוב' על התורה לר' משה נרעל הכהן תחילת פרשת חיי שרה דף יז ע"א). **חוה אכלה מעץ הדעת ותיכף ומיד פירסה נידה, ומזה ניתן כוח לנחש הקדמון לקלקל עמה** (שתי ידות' על התורה לר' אברהם חוקוני פרשת תצוה דף סג ע"ב ד"ה וזהו שאמר הכתוב), **והוא פיתה אותה** (שפתי כהן על התורה/ פרשת חיי שרה ד"ה יצחק העבד עשרה גמלים/ מפרקי דרבי אליעזר) **והטיל בה את זוהמתו** (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, רקאנטי פרשת בראשית ד"ה מדרש רות' להתייא וימנא בשם הוזהר, הרמ"ד וואלי בראשית ג על הפסוק ויתקח פרוי ותאכל. ראה וזהו פרשת חיי שרה דף קכב ע"ב ד"ה תא חזי אתת חוה) **ונכנסה בה רוח הטומאה** (ספר הציוני' פרשת תזריע דף סד ע"א ד"ה אשה). **לכן נאמר "ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, ז), ו"השיאני" הוא מלשון 'נישואין'** (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש על חוה). **אחר כך כאשר היה אדם הראשון עם חוה הוא נטמא באותה הזוהמא שהיתה בה, ונטמאה גם רוחו** (שפתי כהן על התורה/ בראשית א סוף ד"ה ובמדרש בראשון, מדרש תלפיות' ענף אדם הראשון ד"ה כשבא אדם על חוה' בשם השפתי כהן).

חוה נקראה לפני החטא בשם 'חיה' על "כי הוא היתה אם כל חיה" (בראשית ג, כ) (ספר הליקוט' להארי' זיל פרשת בראשית סימן ג), **אך אחר החטא שהיא גרמה מיתה לדורות** (ככלי יקר' בראשית ג, ט) **הוחלף שמה מן 'חיה' ל'חוה'** (ספר הליקוט' להארי' זיל פרשת בראשית סימן ג, כ, 'פני דוד' להחיד"א פרשת וירא אות מ ד"ה כעת חיה, 'נצוצי אורות' להחיד"א על וזהו פרשת תרומה דף קלו ע"א אות א בשם גורי הארי'), **על שם הנחש הקדמוני** (נבאר מים חיים' לר' חיים מצירנביץ פרשת שמות אות יט ד"ה והנה אבינו הראשון) **הנקרא בארמית בשם 'חניא', אשר נדבק בה** (תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדיסק פרשת וירא ד"ה כעת חיה ולשרה בן) **והטיל** (נבאר מים חיים' לר' חיים מצירנביץ פרשת וירא אות יד ד"ה ולהבין אומרנו כעת) **ומילא בה זוהמא** (נבאר מים חיים' לר' חיים טירר מצירנביץ פרשת שמות אות יט ד"ה והנה אבינו הראשון). **וזה הטעם מדוע בפסוק "ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל חיה" נאמר ששמה הוא "חנה" אף שבאמת היא קרויה על שם "אם כל חיה" והיתה צריכה להיקרא בשם 'חיה' (נבאר מים חיים' לר' חיים מצירנביץ פרשת וירא אות יד ד"ה ולהבין אומרנו כעת). ומה שהיא לא נקראה בפירוש בשם 'נחשי', היה זה כי אדם הראשון רצה להשאיר את רושם שמה הראשון 'חיה' ולכן הוא רק החליף בשמה את האות י' באות ו' (ככלי יקר' לר' שלמה אפרים מלונטיץ בראשית ג, ט).**

בעקבות החטא הסתלק יופיה של חוה ויזופיו של אדם הראשון, והיה יכול האדם הראשון להכיר בחוה אשתו ולהסתכל עליה שנאמר "וידע אדם עוד את אשתו" (בראשית ד, כה) (וזהו פרשת קדושים דף פג ע"ב ד"ה יותנין שפירו דאדם רעיא מהימנא). **חוה הביאה במעשיה עם הנחש את המיתה** (וזהו פרשת חיי שרה דף קכב ע"ב ד"ה תא חזי אתת חוה, שפתי כהן על התורה/ בראשית א סוף ד"ה ובמדרש בראשון), **וכפי שהזכיר בתחילה הקב"ה את אדם הראשון "ויצו ה' אלקים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל: וימעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות"** (בראשית ב, טז-טז). **וכך גם התקלל האדם בעקבות חטא אכילת עץ הדעת "בזעת אפיקך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב"** (בראשית ג, יט) (ראה יאר' החיים הקדוש' לר' חיים בן עטר בראשית ג, יט).

נשמת חוה התגלגלה בתוך שרה אמנו כדי לתקן את חטאה

נשמת חוה התגלגלה בתוך שרה אמנו (וזהו חדש' פרשת יתרו דף מב ע"א ד"ה מה עבד, 'נצוצי אורות' להחיד"א על וזהו פרשת תרומה דף קלו ע"א אות א, 'פני דוד' על התורה להחיד"א פרשת וירא אות מ ד"ה כעת חיה, 'מגלה צפונות' לר' אליהו הכהן מחבר ספר 'שבט מוסר' חלק א פרשת לך לך דף לו ע"א ד"ה אמנם נראה בחיות, 'מגלה עמוקות' לר' נתן טעם שפירא חלק א עם פרישת שלום פרשת וירא ד"ה ואל הבקר רץ, 'בגדי אהרן' על התורה לר' אהרן דרשן פרשת לך לך דף טו ע"א ד"ה ויהי רעב בארץ, ישמו אברהם לר' אברהם פאלאגיי בנו של ר' חיים פאלאגיי מערכת א אות ז) **לתקן את אשר עיוותה** (אלשיך הקדוש' לר' משה אלשיך תחילת פרשת חיי שרה ד"ה תא חזי אהרן דרשן מחכמי האמת). **וזה היה תחילת התיקון כפי שנרמז במה שאמרה חוה "ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, ז), שסופי התיבות "ותאמר האשה הנחש" יוצא התיבה 'שרה' ללמד על תחילת תיקונה** (אגרא דכלה' למחבר ספר 'בני יששכר' פרשת בראשית ד"ה ותאמר האשה הנחש). **וכן נאמר "ושרה שמעת פתח האהל" (בראשית יח, ז) לרמז שהיא מתקנת את 'פתח האהל' כלומר את חוה שהיתה האשה הראשונה שנבראה בעולם** (מגלה עמוקות' לר' נתן טעם שפירא עם פירוש 'פרישת שלום' חלק א פרשת תולדות דף מח ע"ב ד"ה ולכן כשראה יצחק).

שרה תיקנה את חטאה של חוה (אלשיך הקדוש) פרשת חיי שרה בראשית כד, סז ד"ה וראוי לשים לב, שפתי כהן על התורה תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה, 'השלי"ה הקדוש תורה שבכתב פרשת חיי שרה את ד' ד"ה ואף שאמרנו שכל הדורות, 'ילקוט דודי' פרשת לך דף ד"ה ילפי שהיה אברהם בשם השלי"ה, 'תפארת שלמה' פרשת וירא ד"ה כתי חיה ולשרה בן, 'זכר דודי' לרי' דוד זכות מאמר ג פרק א דף לה ע"א ד"ה וביאור דברי חכמים, 'בגדי אהרן לרי' אהרן דרשן פרשת לך דף טו ע"א ד"ה ויהי רעב בארץ) **בכך שנלקחה על ידי אבימלך ונשמרה** (אלשיך הקדוש) פרשת חיי שרה פרק כג, א ד"ה אך הנה ידענו) **ובכך שנכנסה לתוך 'הקליפות' עמו** (בגדי אהרן לרי' אהרן דרשן פרשת לך דף טו ע"א ד"ה ויהי רעב בארץ) **ולא נדבקה בה זוהמתו** (וזהר פרשת חיי שרה דף קכב ע"ב ד"ה ובגין כך מהרמ"ק) **מידי של פרעה הנחש** (מגלה עמוקות חלק א' עם פרשת שלום פרשת וירא ד"ה ואל הבקר רץ), **כי לא היתה "שָׂרִי"** (בראשית י"א, ט) **שהוא מעין לשון מחילה כמו "שָׂרִי ליה מַרְיָה" שפירושו 'ימחל לו אדונו'** (ראה רש"י גמ' עירובין דף כט ע"א ד"ה שרי ליה מריה) **כי הקב"ה מחל לחוה על מעשיה, בהיותה בגלגול שרה** (שפתי כהן על התורה: תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה). **וכן האות י' בשם "שָׂרִי" רומזת על שמה המקורי של חוה שהוא 'חיה'** (פני דודי לחידי"א פרשת וירא אות מ ד"ה יבעת חיה' מגורי האר"י ז"ס).

שרה תיקנה את מה שפגמה חוה (ותולדות יצחק) לרי יצחק מעעשכ"ו פרשת חיי שרה דף יע"א ד"ה אך נראין הדברים). **וכנגד מה שחטאו כל הבריות בעקבות מעשיה של חוה, היתה שרה אמנו גלולה מכשירה את הנשים ומגייירן** (ישמו אברהם לרי אברהם פאלאמי מערכת א ערך אבלות אות כד), **והביאה 'חיים' לעולם כנגד חוה שהביאה את המוות** (ישמו אברהם לרי אברהם פאלאמי מערכת א ערך אבלות אות כד). **תיקון חוה נרמז בפסוק "וַיְהִי כִּי שָׂרָה מָאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שָׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה"** (בראשית כג, א) **כאשר התיבה "וַיְהִי" עולה בגמטריא 'חטא חוה' לרמוז כי חטא זוהמת הנחש של חוה נתקן על ידי שרה בחייה** (מחשוף הלבן) **על התורה לרי יעקב אבוחצירא תחילת פרשת חיי שרה).** **וכן בפסוק "וַיָּבֵא אֲבָרְהָם לְסֶפֶד לְשָׂרָה וְלַכְפֹּתָה"** (בראשית כג, ג) **שהתיבה "וַיָּבֵא" גמטריא 'חוה' (יחומת אנך לחידי"א פרשת חיי שרה ד"ה בקריאת ארבע היא חבורן, 'מחשוף הלבן' פרשת חיי שרה ד"ה אי נמי יש לרמוז), לפי שאברהם ידע שהיא תיקנה בחייה את חטא חוה, ועל מנת כן בא לספוד ולה ולבכותה** (מחשוף הלבן) **פרשת חיי שרה ד"ה אי נמי יש לרמוז).** **ולכן האות כ' בתיבה "וְלַכְפֹּתָה" שנכתבת בתורה היא קטנה, כי לפי האמת זה לא היה יום הספד וצער אלא יום הילולא על שתיקנה את חוה** (יחומת אנך לחידי"א פרשת חיי שרה ד"ה בקריאת ארבע היא חבורן).

שרה תיקנה את מצוות חלה נדה והדלקת הנר שבה פגמה חוה

חוה כִּפְתָה את נרו של אדם הראשון שנאמר "נֵר ה' נְשָׂמַת אֲדָם" (משלי כ, כז) **לכן ניתן לכל אשה מצות הדלקת הנר בערב שבת לכפר על אותו 'הנר' שִׁכְפָתָה.** היא שפכה את דמו של אדם הראשון לכן ניתן לכל אשה דם נדה שיכפר על אותו הדם ששפכה (מדרש תנחומא פרשת נח אות א, 'מדרש תלפיות' ענף חוה ד"ה ילקוט משלי בשם ילקוט משלי) **כי 'הדם הוא הנפש'** (מגלה עמוקות פרשת שח לך ד"ה ג' מצות נצטוו הנשים) **וגם כנגד הזוהמה שניתן בה על ידי הנחש** (יסעמי המצוות) **לרבינו מנחם הבהלי מצוות לא תעשה מצוה קרב).** **אדם הראשון היה 'חלתו' של עולם וחוה טימאה אותו** (מדרש תנחומא פרשת נח אות א) **קלקלה עיסתו וגרמה שתצא רוחו וישב לאדמתו** (מגלה עמוקות פרשת שח לך ד"ה ג' מצות נצטוו הנשים), **לכן ניתן לכל אשה מצות הפרשת חלה לכפר על 'החלה' שטימאה** (מדרש תנחומא פרשת נח אות א, 'מדרש תלפיות' ענף חוה ד"ה ילקוט משלי בשם ילקוט משלי). **והתיבה 'חוה' סימן לכולם כי היא ראשי תיבות חלה, נסת, הדלקה** (יסעמי המצוות) **לרבינו מנחם הבהלי מצוות לא תעשה מצוה קרב).** **וכן נרמז בפסוק "שָׂקָר הַחַן וְהִבֵּל הַיָּפִי אֲשֶׁה יִרְאֶת ה'** היא תִּתְהַלֵּל" (משלי לא, ט), **שהתיבה "החן" ראשי תיבות הדלקה, חלה, נדה** (מגלה עמוקות פרשת שח לך ד"ה ג' מצות נצטוו הנשים).

וכיוון ששרה היתה תיקונה של חוה לכן היא תיקנה את שלשת המצוות הללו (ילקוטי תורה להאר"י ז"ל שמואל א' אות א ד"ה כי את תנה, 'אמרי שלל לחידי"א על ההפטרות הפטרות שח לך ד"ה יבזה ניחא מגורי האר"י ז"ס) **עד היכן שידה מגעת, והיה לה בהן נסים.** הברכה היתה מצויה בעיסה שלה בשביל מצות חלה (זכר דודי) לרי' דוד זכות ממודיטא מאמר ג פרק א דף לה ע"א ד"ה וביאור דברי חכמים) **ועל כך אמר אברהם לשרה "מַהֲרִי שְׁלַשׁ סָאִים קֶמַח סָלֶת לויִשִׁי וְעֶשִׂי עֲגוֹת"** (בראשית י"ח, ו) **על מנת שתוציא חלה מן העיסה בטהרה לתיקונה** (מגלה עמוקות) **על התורה פרשת שח לך ד"ה מה שנתנו).** **הנר שהדליקה לכבוד שבת היה דולק מערב שבת לערב שבת** (ראה בראשית רבה ט, טו) **(זכר דודי מאמר ג פרק א דף לה ע"א ד"ה וביאור דברי חכמים) כלומר כל ימות השבוע** (אור החמה לרי אברהם אוולאיעל וזהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"א ד"ה וישרא הוה דליקת' מהרמ"ק). **ובמצות הנדה נאמר עליה "חַדְל לְהִיֹּת לְשָׂרָה אַרְךָ פְּנָשִׁים"** (בראשית י"ח, יא) **(זכר דודי מאמר ג פרק א דף לה ע"א ד"ה וביאור דברי חכמים) ללמד שלא היה לה טומאת זוהמת דם הַנְּדוּת, לכן דלתות האהל שלה היו פתוחות לרווחה. וכנגד זה גם היה ענן השכינה** (אלשיך הקדוש) **פרשת חיי שרה בראשית כד, סז ד"ה ובה נבא אל הענין) קשור לפתח האוהל** (בראשית רבה ט, טו) **לתקן 'פתחי נדה'** (מגלה עמוקות לרי נתן נטע שפירא פרשת שח לך ד"ה ג' מצות נצטוו הנשים).

שרה תיקנה את חוה במעשיה (ילקוט ראובני) פרשת וירא ד"ה יצחק הוא גלגל אדם וחוה ממקובלים), **עד שהיא נעשתה כמו קודם החטא הקדמון שאז היתה חוה נקראת בשם 'חיה' על "פי הוא היתה אם כל חיי"** (בראשית ג, כ) **(עירון קדישין לרי ישראל מרוזין פרשת וירא ד"ה וזה הוא בעצמו).** **ולגלגול הזה רמזו המלאכים כאשר באו ובישרו לאברהם "וַיֹּאמְרוּ שׁוֹב אֲשׁוֹב אֶלְיָדָךְ פֶּעַת חַיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אֲשַׁתְּךָ"** (בראשית י"ח, ט) **וכן שאמר "לִמְוֹעֵד אֲשׁוֹב אֶלְיָדָךְ פֶּעַת חַיָּה וְלְשָׂרָה בֵן"** (בראשית י"ח, יד), **"פֶּעַת חַיָּה" – לרמוז שנתקנה חוה והיא ראויה להיקרא בשם "חיה"** (פירוש 'נצוצי אורות' לחידי"א על זוהר פרשת תרומה דף קלו ע"א אות א, 'ברכת טוב' על התורה לרי משה ראל הכהן תחילת פרשת חיי שרה), **כי אחרי שתיקנה שרה את חלקה בחטא חוה והיתה מנוקה** (ישם משמואל פרשת וירא תרעיג ד"ה וגם לפי ענין הטעם) **ממנו מכל וכל, ונשלמה בצדקתה בשלמות הראוי בגיל תשעים, אז היתה ראויה** (באר מים חיים) **פרשת וירא סוף ד"ה ולהבין אומרו כעת חיה) ויכולה להוליד את יצחק** (ישם משמואל פרשת וירא תרעיג ד"ה וגם לפי ענין הטעם) **שהיה צריך לצאת זך ונקי מהחטא הקדום** (באר מים חיים) **פרשת וירא סוף ד"ה ולהבין אומרו כעת חיה).**

כאשר השטן בה לבשר לשרה על עקידת יצחק הוא היה רכוב על גבי הגמל. **כששרה ראתה אותו היא חשבה שהוא שוב פעם בא לפתותה כפי שעשה בזמן חוה שרכב אז על גבי הנחש שהיה בדמות גמל והחטיאה. ומרוב פחד** (שפתי כהן על התורה: תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויקח העבד עשרה גמלים) **שנרשם בה בשעה שראתה אותו (שפתי כהן על התורה: תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה), פרחח נשמתה** (שפתי כהן על התורה: תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויקח העבד עשרה גמלים) **והיא מתה.** הפחד שלה לא היה מפני בשורת העקידה חלילה, שהרי היה לה שמחה בזה שה' בחר בבנה להיות מוקרב לפניו בקל וחומר מהאמוריים שהיו מקריבים את בניהם להישרף לעבודה זרה בתופים ובמחולות, כי שרה אמנו איננה היתה קלה בדעתה כשאר הנשים ואברהם היה טפל לה בנבואה. **אלא ששרה פחדה שמא הוא שוב בא להסיתה לעבירה ולא תוכל לעמוד כנגדו ותגרום מיתה לה ולדורות, לא מיתת העולם הזה שזה כבר נגרם על ידי חוה בחטא הקדמון אלא מיתת העולם הבא** (שפתי כהן על התורה: תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה).

נשמת חוה שהיתה בשרה התגלגלה אחרי פטירתה בתוך רבקה

נשמת חוה שבתוך שרה התגלגלה אחרי פטירתה ברבקה. לכן כשמתה שרה נתבשר אברהם "הִנֵּה יֹלְדָה מִלְפָּנֶיהָ גֵם הוּא בְּנִים לְנַחֲרוֹ אֲחִיָּדָ: אֶת עוֹץ בְּכוֹר וְאֶת בְּוִי אֲחִיו וְאֶת קְמוּאֵל אֶבִי אָרַם": **אֶת פֶּשֶׁד וְאֶת חִזּוֹ וְאֶת פְּלֹדֶשׁ וְאֶת יְדֹלָף וְאֶת בַּתְוָאֵל:** **וּבַתְוָאֵל לֵד אֶת רַבְקָה"** (בראשית כב, כ – כט) **כי באותו הזמן ממש נולדה רבקה** (מגלה עמוקות פרשת לך דף ח ע"ב ד"ה אמר במחזה, 'קריאת ארבע לרי רחמים חורי תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה), **"ועד שלא השקיע הקדוש ברוך הוא שְׁמֵשָׁה של שרה הזריח שְׁמֵשָׁה של רבקה"** (בראשית רבה פרשת נח ט, ג) **וחזרה שרה למלאות חסרונה ברבקה** (שפתי כהן על התורה: תלמיד תלמידו של האר"י ז"ל פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה) **ולהמשיך את תיקון חוה.** ולגלגול נרמז בפסוק "וַיְבִאֶהָ יצחק אֶת רַבְקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשְׁהָ" (בראשית כד, סז) **ססופי תיבות "שָׂרָה אֲמֹנ וְיֵקָתִי" ויצא 'חוה' (יצצח דודי על התורה למחבר שו"ת בית דוד פרשת חיי שרה ד"ה ויבאה יצחק).** **וכן נרמז בפסוק "וַיִּדְעֶתָ שְׂחָר מִקְמוֹ" (איוב לח, יב), שהתיבה "שְׂחָר" ראשי תיבות שרה,**

חנה, רבקה (מדבר קדמותי להחייא מערכת רייז און ג' ד"ה 'רבקה' ועייש פרוש הדברים על דרך הסוד), כי רבקה היא שרה שהיתה חוה (מגלה עמוקות) חלק א עם פרישת שלום פרשת חיי שרה דף מה ד"ה אבל ותמת רמז).

לכן נאמר אחרי פטירת שרה אמנו **"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה"** (בראשית כג, א) **בכדי לומר שהיא חזרה וחיתה ברבקה, והיה ה' בחייה** (שפתי כחן על התורה' לר' מרדכי הכהן מצפת פרשת חיי שרה ד"ה שני חיי שרה) **כי גם רבקה היתה צדיקה כמותה ותיקנה את עוון חוה** (צמח דוד' על התורה לר' דוד יצחק אייזק מחבר שו"ת בית דוד פרשת חיי שרה ד"ה ויאה יצחק) **על שנשמתה התגלגלה בתוכה** (ספר הליקוטים' להארי"ז' פרשת תולדות על הפסוק 'ותאמר לו אמו', 'לקוטי תורה' להארי"ז' פרשת תולדות ד"ה לה' לנוכח אשתו, 'עניני העדה' על התורה למחבר ספר 'שבת מוסרי' על ספר דניאל דף קל ע"ב ד"ה ויבאה ד' שנים חסרים). **וכן נאמר על רבקה "ויבאה יצחק האהלה שרה אמנו"** (בראשית כד, טז) (שפתי כחן על התורה' לר' מרדכי הכהן מצפת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה, 'מגלה עמוקות' לר' נתן נטע שפירא פרשת לך לך דף ח ע"ב ד"ה או אמר במחזה) **כמו שנאמרה התיבה "ויבאה" כמו שיהיה חוה** (בראשית כד, טז) **ויבאה ד' שנים חסרים**. **וכן נרמז שרבקה תיקנה את חוה בפסוק "ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתרו לו ה' ופתח רבקה אשתו"** (בראשית כה, כא), **שסופי התיבות "לי-חוח לנכח אשתו" יוצא 'חוח' (לקוטי תורה' להארי"ז' פרשת תולדות ד"ה לה' לנוכח אשתו, 'עני העדה' על התורה לר' חיים יוטאל פרשת תולדות ד"ה או יראה ויעתר, 'לקוטי שושנים' לר' שמשון מאוסטרופולי דף ט ע"ב ד"ה אמרו רז"ל ע"כ).**

בשעה שהתבשר אברהם שמתה שרה אשתו ונולדה רבקה זוגתו של יצחק – הוא ידע שנשמת שרה נכנסה ברבקה. וכמו שהנשמה יצאה משרה על ידי 'עבד' שהוא הס"מ אשר רכב על גמל (שפתי כחן על התורה' לר' מרדכי הכהן מצפת פרשת חיי שרה ד"ה יוחק העבד עשרה גמלים), **מחמת יראתה שלא תקלל כמו חוה** (שמו אברהם' לר' אברהם פאלאני בני שר' חיים פאלאני מערכת אלף ערך אבולות אות לא), **כך היה צריך להחזיר את נשמתה על ידי עבד הרוכב על גמל**. וזה מה שנאמר על אליעזר עבד אברהם **"ויצחק העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו ויגלה וכל טוב אדניו קינזו ויקסו ויגלו אל ארם נהרם אל עיר נחור: ויבדד הגמלים מחוץ לעיר אל פאר המים לעת ערב לעת צאת השאבת"** (בראשית כד, יא – יב). **לכן אברהם השביע את אליעזר עבדו לפני צאתו על מנת שלא 'יחזור' לסורו ויחטיא את רבקה שנאמר "ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי: ואשבעד בה' אלקי השמים ואלקי הארץ"** (בראשית כד, ב – ג), **והעבד אכן נשבע לו על כך שנאמר "וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה"** (בראשית כד, ט) (שפתי כחן על התורה' לר' מרדכי הכהן מצפת מותמלדי תלמידיו של הארי"ז על פרשת חיי שרה ד"ה יוחק העבד עשרה גמלים).

רבקה רכבה על הגמל כפי שנאמר "ותקם רבקה ויערתיקה ותרפכנה על הגמלים ותלכנה אחרי האישי ויצחק העבד את רבקה ויגלה" (בראשית כד, טא) **וזה בכדי לרמוז על אותו הנחש הקדמון שהיה כעין גמל ובה הס"מ ורכב עליו לפתות את חוה ולהטיל בה זוהמא, ואילו עתה רבקה 'רוכבת' עליו לכפות אותו תחתיה** (לקוטי תורה' להארי"ז' פרשת חיי שרה ד"ה ותרבבה על הגמלים). **כי היות שנשמת שרה היתה בתוך רבקה לכן היא היתה צריכה לרכוב מעל 'הגמל' כלומר למעלה מן השטן, על מה שהוא רצה לכבות את נשמת שרה וגרם לה שמתה מאימתו** (ילקוט דוד' פרשת חיי שרה ד"ה ילמה היתה רבקה' בשם שפתי כחן). **וזה הסיבה שרבקה נפלה מהגמל בשעה שראתה את יצחק כפי שנאמר "ויצא יצחק לשוים בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים: ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ונתפל מעל הגמל"** (בראשית כד, טג – טד) **כדי ללמד שבאותה השעה הסתלק צד המוות שהוא הס"מ הרוכב על 'הגמל'** (מגלה עמוקות' עם פרישת שלום חלק א' פרשת חיי שרה דף מה ד"ה אבל ותמת רמז). **מטעם זה אמרו רבותינו שהרואה גמל בחלומו סימן שנגזרה עליו מיתה משמים והצילוה ממנה** (ראה גמי ברכות דף נ ע"ב) (מגלה עמוקות' עם פרישת שלום חלק א' פרשת תולדות דף מח ע"ב ד"ה ויהי יצחק בן ארבעים).

כל הנסים שהיו באהל של שרה חזרו עם בואה של רבקה

יצחק הביא את רבקה לאהל של שרה אמו לנסות אם יראו בה הסימנים שהיו לאמו כפי שנאמר **"ויבאה יצחק האהלה שרה אמנו"** (בראשית כד, טז) (אלשיך הקדוש' פרשת חיי שרה בראשית כד, טז) **ד"ה והנה על פי הדברים) ונרמז בפסוק זה שהיא היתה גלגול של שרה** (ברכת טוב' על התורה לר' משה נראל הכהן תחילת פרשת חיי שרה דף יז ע"ב) **כי נאמר שהביא אותה "האהלה" עם אות ה' הידועה לפי שהיא היתה ממש "שרה אמנו"** (נקרית ארבע' לר' רחמים חורי תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה) **וכאילו נאמר בפסוק "ויבאה שרה אמנו האהלה" (ברכת טוב' על התורה לר' משה נראל הכהן תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה) וחזרו כל הדברים שהיו בזמן שרה** (נקרית ארבע' לר' רחמים חורי תחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה) **שגם רמזים בגמטריא האות ה' היתירה שבתחילת התיבה "האהלה".** **ואלו הם חמשה דברים שהיו אז באהל – רבקה עצמה ועוד ארבעה דברים שהיו בזמן שרה וחזרו (אלשיך הקדוש' פרשת חיי שרה בראשית כד, טז) ד"ה והנה על פי הדברים) והם הענן שהיה קשור אל פתח האהל, הדלתות הפתוחות לרווחה באהל, הברכה שהיתה משולחת בעיסה, והנר שהיה דולק מליל שבת לליל שבת** (בראשית רבה' טז) **כסימן להשראת השכינה באהל** (וזהו פרשת בראשית דף נ ע"א ד"ה ואי תימא אי הכי, עפ"י זוהר פרשת חיי שרה דף קל ע"א ד"ה ויבאה יצחק).

וכשרבקה היתה באהל היא עשתה עיסה והפרישה את חלתה בטהרתה כמו שרה אמנו (בראשית רבה' פרשה ס, טז), **לפי שהיתה דומה לשרה בכל מעשיה** (וזהו פרשת חיי שרה דף קל ע"א סוף ד"ה ויבאה יצחק האהלה) **ובחסידינותה** (אור החמה' לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א על זוהר פרשת חיי שרה דף קל ע"א 'לאהל שרה' מהרמ"ק). **ואחרי שיצחק ראה שחזרו כל הסימנים שהיו באהל בזמן חייה של שרה אמו (אלשיך הקדוש' לר' משה אלשיך פרשת חיי שרה בראשית כד, טז) ד"ה והנה על פי הדברים) הוא קיים מה שנאמר "ויצחק את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמנו"** (בראשית כד, טז) (צמח דוד' על התורה' לר' דוד יצחק אייזק מחבר שו"ת בית דוד בפרשת חיי שרה ד"ה ויבאה יצחק), **כי לבד מהאהבה שהיה לו מצד שהיא אשתו, עוד הוסיף לה אהבה מצד שהיא אמו אשר חזרה עתה לביתו. והיתה זו נחמתו על מותה של אמו** (נקרית ארבע' לר' רחמים חורי מותניים בתחילת פרשת חיי שרה ד"ה ויהיו חיי שרה) **שנאמר "וינחם יצחק אחרי אמנו".** **וכל זה לפי שרבקה היתה דומה לשרה אמו מצד הנשמה שהתגלגלה בה** (ברכת טוב' על התורה לר' משה נראל הכהן תחילת פרשת חיי שרה דף יז ע"ב).

כיון שיצחק היה הסיבה שבגינה פרחה נשמת אמו שרה לכן הוא זה שהביא את נשמת אמו שהיא רבקה חזרה לאהל וכפי שנאמר בפסוק "ויבאה יצחק האהלה שרה אמנו ויצחק את רבקה ותהי לו לאשה" (בראשית כד, טז), ונרמז בתיבה "האהלה" שעם הכולל יוצא גמטריא 'אמו'. ונכתב בפסוק פעם נוספת "אמו" על מנת לאמת את הענין (שפתי כחן על התורה' פרשת חיי שרה סוף ד"ה יוחק העבד עשרה גמלים) **ושרה רמזה עוד בחייה על שהיא עתידה לחזור בגלגול בתוך רבקה באומרה "אחרי בלתי היתה לי עדנה" (בראשית יח, יב), "אחרי בלתי" – כלומר אחרי מיתתי, "היתה לי עדנה" – שאחזור בעלמה צעירה, וכפי שתרגם אונקלוס את התיבה "עדנה" בלשון "עולימו" (ראה 'מצודות ציון' על משלי ל, יט) (אבקת רובל' לכסנטינוס כלל יא פרטי יאלה קג ד"ה עין ויבאה יצחק). **וכך גם צורת דיוקנה של רבקה היה כדיוקן שרה ממש (וזהו פרשת חיי שרה דף קל ע"א ד"ה רבי יהודה אמה), **כלומר שהיה קלסתר פניה של רבקה כקלסתר פניה של שרה** (שלי"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת חיי שרה ד"ה ואף שאמרנו ד"ה יצחק ורבקה, 'שלי"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת תולדות אות לה ד"ה הקדמה שניה). **ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמן.******

<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>יהודית בת ורדה רוזיטה</p> <p>והיא בתו של משה</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>יוסף בן קרן</p> <p>הוא בן קרן</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>יעל בת שירה אשת ה' ה' ינתן בן שירה אשת ה' ה' אליה בן שירה אשת ה' ה'</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p>	<p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הפנת הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p> <p>הענין של תולדות שרה ויבאה יצחק</p>
--	---	--	---	---	---	---	---